

Nova programació expositiva

Frank Horvat

— *Please don't smile.*

***Homentage en el 90è
aniversari***

Carles Fontserè

— *Relat cartogràfic*

**Jordi Guillumet i Mònica
Roselló**

— *La vista renuncia*

— *L'artista del fons*

Del 16 de juny
al 25 de novembre de 2018

FUNDACIÓ
VILA CASAS

PALAU
SOLTERRA
TORROELLA

La Fundació Vila Casas inaugura demà 16 de juny a les 19.30 h les noves exposicions temporals que configuren la programació d'estiu del Museu Palau Solterra de Torroella de Montgrí.

La primera exposició, dedicada a **Frank Horvat** titulada **“Please don't smile”**, compila una vuitantena d'obres del reconegut fotògraf que va consagrar-se, durant els anys 50 i 60, en el gènere de la fotografia de moda contribuint a popularitzar-ne el nom a través de col·laboracions per una llarga llista de revistes.

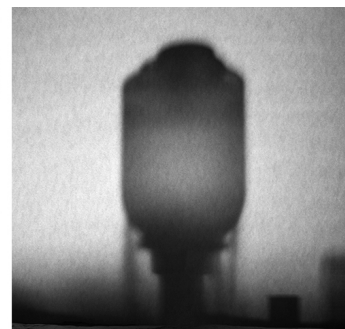
Aquesta mostra, ideada i dirigida per Antoni Vila Casas i el mateix Frank Horvat, esdevé un homenatge als seus noranta anys, una acurada selecció d'una vuitantena de fotografies que ens presenten un Horvat inesgotable, tan imprevisible i recurrent com la mateixa vida, un Horvat que sosté, encara que pugui semblar-nos contradictori, que la fotografia “is the art of not pushing the button”.

La segona mostra, **“Relat cartogràfic”**, dedicada a **Carles Fontserè**, esdevé l'acte de cloenda del centenari del naixement de d'un artista amb una dilatada trajectòria en diferents disciplines com la fotografia, la pintura, el cartell, l'escenografia, el dibuix o l'escriptura.

“Relat cartogràfic” presenta una selecció de fotografies que documenten la ciutat de Londres en un moment d'eferescència social. Les fotografies de Fontserè combinen el que ell denomina “geografia humana” amb l'arquitectura icònica de la ciutat, amb un resultat que testimonia un Londres convertit en centre cultural de joventut, moda i modernitat. “Relat cartogràfic” ens permet trepitjar els carrers de Londres mentre observem el Palau de Westminster, el Soho o el Piccadilly Circus com a escenari, real, d'una generació marcada pel Swinging London, The Beatles i The Rolling Stones.

Finalment, els artistes **Jordi Guillumet** i **Mònica Roselló** plantegen a **“La vista renuncia”** un projecte que acull dues propostes: **“L'Armari de l'Arquitecte”** (1996) i **“Arquigrafies”** (2014), dos plantejaments que, tot i distanciar-se cronològicament per gairebé vint anys, estableixen un interessant diàleg amb el llenguatge arquitectònic com a eix vertebrador.

Guillumet i Roselló són, també, els protagonistes de **“L'artista del fons”** on Guillumet, mitjançant el procediment de la cianotípia, crea una ciutat inexistente, un skyline compost a partir de llocs de llibres. Roselló, a la sèrie “Road”, fotografia l'impasse, el trànsit entre una ciutat i una altra, el temps suspès en el trajecte, el no-lloc en moviment que ens condueix fins als edificis o fins al coneixement resguardat rere el lloc d'un llibre.

Frank Horvat

— *Please don't smile.*

Homenatge en el 90è aniversari

“Els límits de la fotografia no es poden predir. En aquest camp tot és tan nou que fins i tot la recerca ja porta a resultats creatius. La tècnica és, òbviament, la que va obrint camí. No pas l'inexpert en l'escriptura sinó el desconexidor de la fotografia serà l'analfabet del futur.”

László Moholy-Nagy, 1928

“Photography is the art of not pushing the button.”

Frank Horvat

*

Frank Horvat (Abbazia, Itàlia, 1928) és un reconegut fotògraf que va consagrar-se, durant els anys 50 i 60, en el gènere de la fotografia de moda contribuint a popularitzar-ne el nom a través de col·laboracions per a una llarga llista de revistes en què va renovar el gènere de manera evident tot aplicant tècniques i estratègies procedents del fotoperiodisme. Amb una tradició profundament humanista i amb un gran coneixement tècnic, la seva obra és tan heterodoxa com inclassificable i ha investigat diversos registres fotogràfics com el retrat, la fotografia documental, la naturalesa o els entorns urbans. Indefallent en la seva perseverança i inexhaurible en la seva recerca de motius, Horvat no és deutor de cap escola ni mestratge i amb una trajectòria vital a les espatlles que l'ha portat a viure a Itàlia, Suïssa, l'Índia, Anglaterra, França i els Estats Units, ha partit d'aquesta identitat múltiple per submergir-se en una gran diversitat d'estils i contextos, amb múltiples especialitzacions i etapes.

Aquesta mostra, ideada i dirigida per Antoni Vila Casas i el mateix Frank Horvat, esdevé un homenatge als seus noranta anys, una acurada selecció d'una vuitantena de fotografies que ens presenten un Horvat inesgotable, tan imprevisible i recurrent com la mateixa vida, un Horvat que sosté, encara que pugui semblar-nos contradictori, que la fotografia “is the art of not pushing the button”.

Àlex Susanna, autor del text “Frank Horvat o el clauer de si mateix” que introdueix el catàleg, posa èmfasi en els orígens de l'autor i els múltiples llocs on ha viscut, conferint-li una visió àmplia i oberta del món. “El fet és que la trajectòria vital del nostre fotògraf discorre sobretot pels sis països on ha viscut, per tots aquells altres que ha conegut bastament, però també per les quatre llengües que el conformen i nodreixen des dels seus inicis, i per totes les altres que també l'embolcallen en segona instància. És bo i partint d'aquesta identitat múltiple, feta de cercles concèntrics i rica

1961, New York, for Harper's Bazaar,
fashion in the street

d'arrels enfondides en la història de la Mitteleuropa, que hem d'entendre la gran diversitat d'interessos que el constitueixen i condicionen tant en la seva vida com en la seva obra." Aquesta visió àmplia del seu entorn, de les llengües que el nodreixen i de les cultures que l'han rodejat, influeixen directament en la seva obra que, com la seva vida, és incansable i beu de referents inesgotables.

Tot i ser un fotògraf heterodox i inclassificable, paradoxalment, Horvat és conegut només per alguna de les seves múltiples especialitzacions o etapes. Cal destacar el Horvat **fotoreporter**, pels reportatges que va fer com a freelance a l'Índia o el Pakistan, i la seva faceta com a **fotògraf de moda** que tant va contribuir a popularitzar-ne el nom a través de col·laboracions per a una llarga llista de revistes. En canvi, és menys conegut com a **retratista**, **fotògraf de paisatge** i fins i tot **fotògraf d'escultura**.

Com a fotògraf de moda, Frank Horvat es va fer un nom des dels seus orígens, i els bons resultats obtinguts i les publicacions en un gran nombre de revistes, han fet que ressaltés, fonamentalment, en aquest àmbit. Horvat explora la resta de temàtiques abans citades, les treballa amb profunditat procurant, també, escapar de la casella de "fotògraf de moda" on sempre, sense voler-ho, acaba tornant.

Susanna destaca, com a fet positiu, una aparent manca d'unitat en la seva obra, fent que sembli que les seves fotografies siguin obra de quinze fotògrafs diferents. "Aquest és el cas de Horvat, per qui la fotografia ha estat sobretot una resposta a la vida, als seus incessants i innumbrables estímuls de tot tipus. Una mena d'acció de gràcies sostinguda en el temps. [...] La seva obra se'n acaba mostrant com una sola partitura, com la partitura de tota una vida. La d'un fotògraf satisfet d'haver pogut viure l'època que li ha tocat, amb tota l'acceleració històrica i tecnològica que s'hi ha produït, així com els canvis que tot plegat ha comportat en l'exercici de la seva professió."

L'exposició

En una part de l'autobiografia que podem trobar al catàleg de la mostra, Frank Horvat divideix la seva trajectòria artística en diversos capítols que anomena *Prehistòria*, *Els anys de descobriment*, *Els anys de l'alliberació* i *Els anys del classicisme*.

La mostra que presentem al Museu Palau Solterra s'estructura mitjançant aquesta classificació, aquest ordre preestablert pel fotògraf, que ens n'ajuda a entendre l'evolució artística i temàtica guiats pel mateix fotògraf. La fotografia de moda, a "Please don't smile" pren espacial importància ja que, en una exposició d'homenatge, no podem oblidar aquelles obres que han voltat el món i que han situat Horvat en un dels esglaons més alts en aquest àmbit de la fotografia.

1962, Paris, for Harper's Bazaar, High Fashion with Iris Bianchi and writer Marie-Louise Bosquet

La mirada insondable. Montjuïc, Barcelona, 1963.

Prehistòria 1944-1955

Horvat, amb només setze anys, es considera poeta. Coneixedor i apassionat d'obres com *Les flors del mal* de Baudelaire o la *Divina comèdia* de Dante, ben aviat deixa de banda les seves ambicions literàries per dedicar-se a la fotografia, astorat per la perfecció de certs autors literaris que l'imposen fins a tal punt que impossibiliten la seva creació.

Admirador dels fotògrafs de l'agència Magnum —**Henri Cartier-Bresson**, **Robert Capa** i **Werner Bischof**—, tots ells artistes i aventurers alhora, Horvat escull la fotografia com la millor opció per combinar els seus somnis de creativitat amb el desig de conèixer el món.

Viatja a París, capital del món de la moda i també de la pintura, la literatura i, sobretot, del fotoperiodisme, ja que és a París on hi havia la seu de Magnum. Allà coneix Henri Cartier-Bresson, fotògraf que marcarà, profundament, els seus inicis en aquest món que inicia.

L'any 1952 viatja al Pakistan perquè té coneixement que les autoritats de relacions públiques ofereixen facilitats als periodistes. Viatjarà també a Lahore, Anglaterra i, finalment, es traslladarà a París, on rebrà diversos encàrrecs, un dels més coneguts és un reportatge de París de nit.

1947 Milano, Italy, Sabina

Els anys de descobriment 1957-1962

L'any 1957 es consolida com a fotògraf de moda, especialitzant-se en moda de carrer. Intenta mostrar les dones en ambients quotidians. Pels redactors de les revistes, era l'equivalent periodístic al salt de l'alta costura al prêt-à-porter. Treballa per a *Elle* a París, *Vogue* a Londres i *Glamour* i *Harper's Bazaar* a Nova York.

El punt àlgid d'aquesta part de la seva trajectòria són els reportatges d'alta costura italiana, encara avui dels més reconeguts.

1959, Paris, for *Jours de France* with Monique Dutto at metro exit

Els anys de l'alliberació 1962-1974

És el moment de la fotografia documental, que li proporciona llibertat total per viatjar durant mesos i fotografiar sense normes preestablertes. La dona i la moda, però, segueixen essent essencials en la seva fotografia. La recerca se centra a buscar la *dona real*, una dona que compleixi els seus somnis més que no pas les convencions del mercat. En paraules de Horvat: “despullaria la model de totes les capes artificials i descobriria la *dona real* que s'hi amagava. El meu repte era assolir aquest objectiu sense anècdotes de carrer, sense extres, sense res superflu, potser una cadira on asseure's o recolzar-se, fins i tot sense efectes de llum, com ho feien els pintors del Quattrocento italià”.

Cada vegada més *outsider*, Horvat procura no donar cap directriu a les models, fins i tot, prescindir d'aquelles models professionals.

1964 Mate b NEG LOST

Els anys del classicisme 1980-1989

Durant la dècada de 1980 tot canvia. Horvat decideix alliberar-se d'ell mateix del rol exclusiu de fotògraf de moda, tal com ho havia fet abans del rol de fotoperiodista.

El seu primer projecte personal, **"Portraits of Trees"**, el porta a diversos països d'Europa o Amèrica del Nord. "Els arbres tenen un significat especial per mi. Va ser mentre passava les vacances a la Provença, podant les alzines, els roures blancs, els ginebrons i els pins que envoltaven la casa que m'acabava de comprar, que vaig recuperar els records dels llorers i els bambús de la costa de l'Adriàtic, entre els quals jo acostumava a amagar-me, possiblement per escapar-me de l'angoixa dels meus pares, que no podia deixar de sentir, i que vaig acabar per tancar en un racó de la meva ment."

El segon projecte, **"New York Up and Down"**, no tenia cap relació amb la moda. Nova York es convertia en clar protagonista com a epicentre de gran part dels seus viatges, lloc d'impàs, de triomf i de derrota.

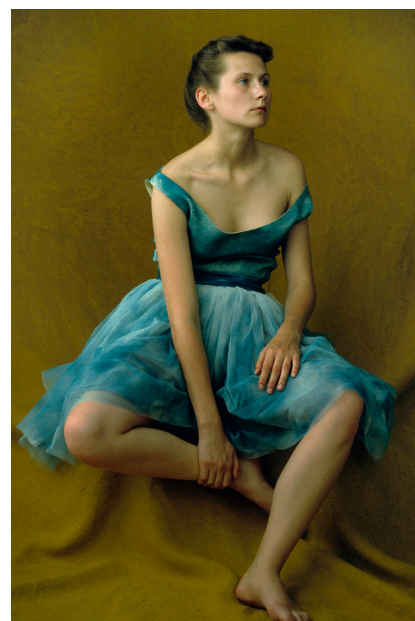
El tercer projecte, **"Very Similar"**, tenia més relació amb la moda. Consistia a endinsar-se, durant dies o setmanes, en la vida de les models per tal de copsar cada gest i cada petit canvi de lloc, d'actitud i de llum.

Cap a l'any 1987 Horvat decideix perseguir l'atemporalitat seguint la llum dels pintors holandesos del s. XVII, per la qual cosa crea una combinació de llum per permet uns resultats que acosten les fotografies a la pintura d'aquesta època.

Com apunta Àlex Susanna a l'inici, l'obra de Horvat és heterodoxa i inclassificable, però la dona i la moda hi juguen un paper cabdal. Gran part de la vida artística i professional de Horvat transcorre entre models, a la recerca del gest perfecte, de l'instant que captivarà les portades de les revistes de moda més prestigioses. Tot i la intencionalitat de defugir-ne i explorar nous espais, Horvat sempre conviu al costat d'aquests cossos femenins, bellament dotats per a lluir els vestits més glamurosos, amb una bellesa caduca que el fotògraf s'esforça per captar.

1984, from "Very Similar", Claude

1983, from "Very Similar", Sandrine

L'artista

Frank Horvat

1928

Vaig néixer el 28 d'abril a Abbazia (Itàlia), l'actual Opatija (Croàcia). Els meus pares, Karl i Adele Edelstein, eren metges, si bé la meua mare va acabar esdevenint psicoanalista.

1939–1945

Vaig viure a Lugano (Suïssa). Als quinze anys vaig canviar la meua col·lecció de segells de correus per una càmera Retinamat de 35 mm.

1947–1950

Trasllat a Milà (Itàlia). Primer vaig estudiar art a l'Accademia di Brera i més tard vaig treballar en una empresa de publicitat. Aleshores em vaig comprar una càmera Rolleicord i vaig fer encàrrecs pel meu compte per a revistes italianes.

1950

Primer viatge a París, on vaig conèixer Henri Cartier-Bresson i Robert Capa.

1952–1953

Viatge al Pakistan i l'Índia com a fotògraf freelance.

1954–1955

Trasllat a Londres, on vaig treballar principalment per a *Life* i *Picture Post*.

1955

Trasllat a París, on encara visc ara.

1957–1962

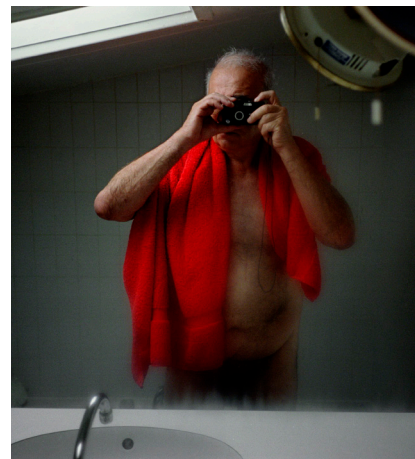
Em vaig convertir en fotògraf de moda i vaig viatjar entre París, Londres i Nova York, treballant per a *Jardin des Modes*, *Elle*, *Glamour*, *Vogue* i *Harper's Bazaar*, entre d'altres. Entre 1958 i 1961 vaig ser fotògraf associat de Magnum.

1962–1963

Vaig estar treballant en els llibres *Strip-tease* i *Television*. Vaig fer un viatge pel món per a la revista alemanya *Revue*.

1964–1988

Fotografia de moda i publicitat a Europa i els Estats Units.

Frank Horvat

1976–1986

Projectes personals *Retrats d'arbres*, *Veritables semblances*, *Nova York amunt i avall* i *Viatge de Goethe a Sicília*.

1986–1987

Vaig treballar a *Entre vues*, llibre d'entrevistes amb fotògrafs famosos que Nathan va editar en francès a París, el 1990.

1989

Vaig començar a experimentar amb la imatge digital.

1990–1998

Vaig treballar principalment en projectes per a llibres: *Degas: Sculptures*, *Bestiarium*, *Mythologies*, *Walks around Boulogne-Billancourt*, *History of Fashion at Musée Galliera* i *Romanesque Sculptures*.

1998

Primera pàgina web: Horvatland.

1999

Vaig treballar a *Daily Report*.

2000

Pel·lícula Frank Horvat, de 1999, a ARTE.

2002

Exposició "Homenatge a Catalunya", als Espais Volart, de la Fundació Vila Casas, a Barcelona.

2003–2004

Fotografies de *La Véronique: 50 yards around my house in Provence*.

2005

Fotografies d'escultures de Robert Couturier, exposades al Musée Maillol de París.

2006

Exposició retrospectiva a l'Espace Landowski, a Boulogne-Billancourt (França).

2007

Inici del projecte *An eye at the fingertips*.

2008

Exposició retrospectiva *Ways of an eye a Villa Tamaris*, a La Seyne (Var, França).
De-bocche-tette-culi-cazzi-e-mone: il·lustracions de poemes eròtics de Zorzi Baffo, un aristòcrata venecià del segle XVIII.

2009

Publicació, amb el nom d'*Only for few*, d'una sèrie de petits llibres reservats a col·leccionistes, impresos individualment a càrrec de l'autor:

Adele Edelstein (or Book about my Mother).

Dr. Karl Horvat (or Book about my Father).

De-bocche-tette-culi-cazzi-e-mone (il·lustracions de poemes eròtics de Zorzi Baffo, un aristòcrata venecià del segle XVIII).

New York Up and Down (amb un text de Franz Kafka).

Masken und Mandarinen (amb textos de la poetessa alemanya Ingrid Mylo).

Veritables semblances (amb poemes d'amor en vuit idiomes diferents).

Creació d'una obra de teatre, en col·laboració amb Hélène Busnel, François Hatt i Roberte Léger: *Ai-je embrassé Nietzsche sur le Monte Sacro?* [Vaig besar Nietzsche al Monte Sacro?], representada el meu estudi de Boulogne-Billancourt.

2010

Vaig començar a treballar en Horvatland: *A Trip Through a Mind*, que jo sàpiga la primera aplicació per a iPad sobre fotografia concebuda completament per l'autor de les fotografies.

La Fondazione del Centenario, Lugano (Suïssa) em va concedir el *Premio del Centenario*.

2011

Publicació de l'aplicació per a iPad Horvatland.

El Centro di Ricerca e Archivazioni della Fotografia (CRAF), de Spilimbergo (Itàlia), va premiar la meua trajectòria fotogràfica.

2012

Vaig començar a treballar en el projecte de vídeo *Eppur si Muove* (or *Moving Stills*).

Vaig començar a treballar en l'exposició retrospectiva *The House with 15 Keys*.

2014

Vaig començar a treballar en l'aplicació *Eye at the Fingertips*.

Projecte sobre Maillol.

2015

Vaig començar a treballar en el llibre *Please don't Smile*.

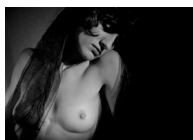
2016

Vaig començar a treballar en el llibre *Photographic Autobiography*.

2017

Vaig començar a treballar en la sèrie *Nothing Special*.

Obres en exposició

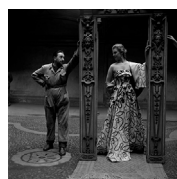
Milan, Italy, Rosita
1950

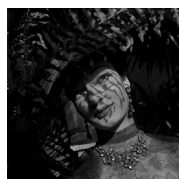
Milan, Italy, Sabina
1946

Florence, Italy, first fashion photograph
1951

Florence, Italy, Italian haute couture
1951

Milan, Italy, fashion close-up with Mate
1951

Lahore, Pakistan, Muslim wedding: the bride
1952

London, Mte with jaguar
1955

París, hat competition
1956

París, Le Sphinx
1956

París, Le Sphinx
1956

París, Mate pregnant
1956

París, self-portrait with stripper
1956

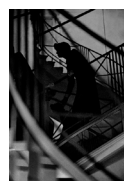
París, for Jardin des Modes at Le Chien qui fume with Tan Arnold
1957

París, for Jardin des Modes, Givenchy hat
1958

París, ad for Chantelle Lingerie
1958

París, Coco Chanel
1958

París, for Jardin des Modes with Simone D'Aillencourt
1958

París, for Jardin des Modes, Givenchy hat
2015

Étretat, France, for Jours de France, bathing suit
1959

París, for Jours de France with Monique Dutto at metro exit
1959

París, Mate
1959

Sauxillanges, France, for Elle, Auvergne village issue with Agathe
1960

Sauxillanges, France, for Elle, Auvergne village issue with Marla Scarafia
1960

Brighton, England, bathing girls
1960

*London, for BritishVogue, British
haute couture with Simone D'Aillen-
court*
1961

*London, for BritishVogue, British
haute couture with Simone
D'Aillencourt*
1961

*London, for BritishVogue, haute
couture with Simone D'Aillencourt
and designer Hardy Amies*
1961

*New York, for Harper's Bazaar,
fashion in the street*
1961

*New York, for Harper's Bazaar,
fashion in the street*
1961

Paris, for Elegance with Judy Dent
1961

*Paris, for British Vogue, wedding
gown*
1961

Paris, Judy Dent
1961

*Yorkshire, UK, for British Vogue with
Judy Dent*
1961

*Yorkshire, UK, for British Vogue with
Rosalind*
1961

Cairo, swinging girl
1962

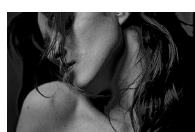
*Paris, for Harper's Bazaar, haute
couture at Café de Flore with Carol
Lobravico (with glasses)*
1962

Paris, for Harper's Bazaar, haute couture with Iris Bianchi and writer Marie-Louise Bousquet
1962

Paris, stripper at Crazy Horse Saloon
1962

Rita Renoir
1962

Rome, for Harper's Bazaar, haute couture with Deborah Dixon
1962

Rome, for Harper's Bazaar, haute couture with Deborah Dixon and Antero Piletti
1962

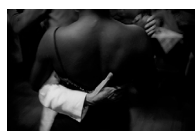
Rome, for Harper's Bazaar, haute couture with Deborah Dixon and Federico Fellini
1962

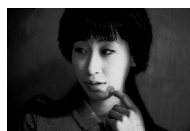
Dakar, dancer
1963

New York, USA, photo test with Donyale Luna
1963

Rio de Janeiro, Brazil, dancing couple
1963

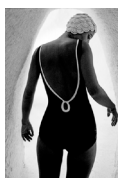
Tokyo, hostess
1963

Paris, Mate
1964

Madrid, for Harper's Bazaar, Mon-drian fashion by Saint-Laurent
1964

Djerba, Tunisia, for Harper's Bazaar, bathing suit with Marie-Hélène Sauer
1965

Paris, cover for Harper's Bazaar with Nati Abascal
1967

for American Glamour, on the theme of film directors (Buñuel)
1968

Tunisia, for Harper's Bazaar, with Marie-Hélène Sauer
1968

Tunisia, for Harper's Bazaar, with Marie-Hélène Sauer
1968

Armenoville, France, for French Vogue, Saint Laurent fashion
1970

Paris, for Queen, haute couture collections
1970

Paris, photo test with Chris O'Connor
1972

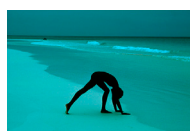
Paris, for Jasmin, evening outfit
1973

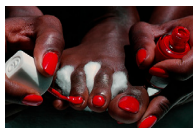
Aran, Ireland, for Stern, knitted fashion with Chris O'Connor
1974

Paris, for French Vogue France, Hitchcock issue with Chris O'Connor
1974

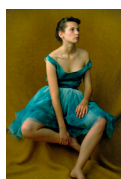
Bahamas, for American Glamour, illustration for exercise
1976

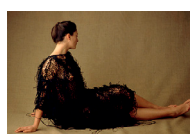
*Bahamas, for American Glamour,
illustration for nail polish*
1976

*Paris, for French Vogue, issue about
Alain Resnais*
1978

from Very Similar, Sandrine
1983

*Paris, for Frankfurter Allgemeine
Magazin, fashion by Comme des
Garçons with Aurélia Weingarten*
1983

*Paris, for Italian Vogue, with Anasta-
sia Traina*
1983

from Very Similar, Claude
1984

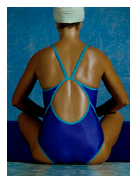
from Very Similar, Marie-Paule
1984

*For Frankfurter Allgemeine Magazin,
sequence about body parts*
1984

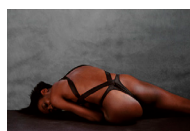
*Paris, for Frankfurter Allgemeine
Magazin, fashion by Grès*
1984

for Figaro Madame, bathing suit
1985

from Very Similar, Alice
1986

*Paris, for Frankfurter Allgemeine
Magazin, bathing suit by Azzedine
Alaïa*
1986

Paris, for italian Vogue with Aurélia Weingarten
1986

Paris, for italian Vogue, on the theme of porcelain figures, with Sasha
1986

Étretat, France, for Frankfurter Allgemeine Magazin, sandals
1987

Paris, Maria de Medeiros
1988

Paris, for L'Officiel, evening dress
1989

Paris, for L'Officiel, Lanvin dress
1989

Hélène Busnel
1993

Hélène Busnel
1993

Carles Fontserè

— Relat cartogràfic

FUNDACIÓ
VILA CASAS

PALAU
SOLTERRA
TORROELLA

“L’encís del Londres modern és que no està construït per a durar; està construït per a passar.”

“El simple pensament de l’edat, de la solidesa, de durar per sempre, és abominable per Oxford Street.”

Virginia Woolf, *The London Scene*, 1931

*

Com a acte de cloenda del centenari del naixement de **Carles Fontserè** (Barcelona, 1916-Porqueres, 2007) la Fundació Vila Casas acull la mostra fotogràfica “Relat cartogràfic” per posar punt final a la celebració d’un centenari que ha tingut com a objectiu principal destacar la importància del Carles Fontserè fotoperiodista.

Carles Fontserè fou un artista de dilatada trajectòria en diferents vessants: fotògraf, pintor, cartellista, escenògraf, dibuixant de còmic i escriptor. S’inicià de ben jove com a il·lustrador de cartells i, en plena Guerra Civil, en dibuixà molts per al Comissariat de Propaganda de la Generalitat. El 1939 s’exilià a França on continuà fent d’il·lustrador però diversificant la seva obra en cartells, escenografies i còmics. L’any 1948 residí a Mèxic i, finalment, l’any 1949 s’establí a Nova York. A la gran capital continuà treballant com a il·lustrador polifacètic i, a més, començà a realitzar treballs de fotoperiodisme per a diverses revistes nord-americanes i espanyoles, com és el cas d’*El Correo Catalán*. Des de mitjan any 1973 fins a la seva mort, l’any 2007, Fontserè va viure a Can Tista de Porqueres, una antiga casa de pagès reformada a la vora de l’estany de Banyoles.

L’exposició

“Relat cartogràfic”, comissariada per Natàlia Chocarro i Mercè Vila, que es podrà visitar al Museu Palau Solterra fins al 25 de novembre, presenta una selecció de 47 fotografies que Fontserè realitzà l’any 1963 a la ciutat de Londres. Aquest mateix any, Fontserè viatjà a Europa i, més concretament, a les ciutats de gran tradició documentalista com Roma, París i Londres, amb l’objectiu de publicar fotollibres, com s’estava fent aleshores. Tanmateix, aquest ambiciós projecte va esdevenir frustrat, molt probablement per l’allunyament de l’autor respecte dels nuclis centrals on s’establien les relacions entre editors, escriptors i fotògrafs i, per tant, aquesta exposició presenta una selecció de fotografies que no van arribar a publicar-se, tot i haver estat concebudes amb aquesta finalitat.

Observant la mostra, percebem com Fontserè té un clar coneixement del gènere fotogràfic documental d’aquell moment i que és hereu de diversos autors de l’Escola de Nova York com **Lewis Hine** (Oshkosh, 1874-Nova York, 1940) o **Berenice Abbott** (Ohio, 1898-Maine, 1991). També **Robert Doisneau** (Gentilly, 1912-París 1994) o **Willy Ronis** (París, 1910-2009), fotògrafs parisencs del corrent humanista, influencien les fotografies de l’autor. Les imatges dels fotògrafs parisencs, a més de difondre’s

Home gran sobre una bicicleta creuant el “Tower Bridge”, Londres (1963)
Còpia d’època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

mitjançant fotollibres, també s'exposaven a galeries novaïorqueses i s'integraven en l'efervescència del gènere documental, i Fontserè, amb les seves sèries documentals de Roma, París i Londres, pretenia quelcom semblant.

Londres, 1963

A la sèrie que ens ocupa, ubicada íntegrament a la ciutat de Londres, Fontserè combina el que ell denomina *geografia humana* amb l'arquitectura icònica de la ciutat. Londres està vivint un moment de màxima efervescència social: el **Swinging London** acaba d'arribar a la ciutat per instal·lar-s'hi i convertir la ciutat en centre cultural de joventut de tot el món. Aquest fenomen juvenil valorava per damunt de tot el que era nou i modern i fou una època d'optimisme i hedonisme. El seu origen rau en la recuperació de l'economia britànica després de les estreïtors de la postguerra. Moda, revolució cultural i modernitat són alguns dels pilars que sustenten la nova societat londinenca que sent néixer The Beatles i The Rolling Stones, i on els dissenys de la dissenyadora de moda Mary Quant, una de les inventores de la minifaldilla i dels pantis, són aclamats per aquelles noies que somien assemblar-se a Jean Shrimpton, actriu anglesa i una de les primeres supermodels del món.

Els habitants de Londres, encarregats de convertir la seva ciutat en centre cultural de modernitat, són els models espontanis que Carles Fontserè perseguirà, amb cautela, per il·lustrar aquest moment històric que succeeix en un escenari calculat i estudiat. Fontserè “traça un relat cartogràfic que situa els punts d'interès en espais icònics de la ciutat: contenidors d'art i història com l'abadia i el palau de Westminster o el Museu Britànic; carrers i barris emblemàtics com Victoria i Oxford Street o el Soho; icones com el Piccadilly Circus i Trafalgar Square. Fontserè fotografia punts fàcilment identificables de la ciutat i els seus figurants personifiquen una societat recuperada i en expansió. Aquest positivisme el llegim en els seus rostres, en les seves vestimentes i en l'actitud ociosa que el fotògraf escull retratar, obviant-ne d'altres de més crues i menys amables que transcorren en paral·lel”, explica Mercè Vila al text “Carles Fontserè. Londres 1983” que forma part del catàleg.

En relació amb el procés de treball, Natàlia Chocarro, autora del text “Carles Fontserè. Relat cartogràfic” que introdueix el catàleg, apunta: “El procés de treball de l'autor es desenvolupa en dos temps ben diferenciats: un primer estadi on acota les àrees a treballar mitjançant la recerca de plànols i documents que classifica en llistats, i una segona etapa sobre el terreny on analitza tots aquells factors que, com la incidència de la llum o l'afluència del trànsit de persones, li permeten traçar el guió que més tard executarà”. I segueix: “L'encotillat període victorià és relegat per la modernitat més avantguardista que dibuixa un nou encaix de l'individu en la societat. ‘Per primera vegada –ens alerta Antoni Marí a El conflicte de les aparences–, apareix la biografia com un procés de formació autònom i lliure del guió biogràfic pautat per la família tradicional’ i, no és precisament això, allò que exhala el treball de Fontserè? No són aquests personatges anònims, coneixedors d'un llegat comú, que senten l'impuls d'avançar en la construcció d'una societat més bestreta i justa?”.

Unes dones transiten pel carrer Oxford Street mentre un home mira un aparador, Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Dues dones i un gos als carrers Sloane and Brompton, Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Societat i arquitectura en un equilibri absolut. Aquesta arquitectura, focalitzada en els punts icònics de la ciutat, que l'autor s'esforça a subratllar, prenen especial importància en aquesta proposta expositiva on, l'espectador, mentre passeja visualment per la ciutat de Londres contemplant les fotografies i cadascun dels detalls que s'hi amaguen, pot trepitjar, literalment, un mapa de Londres de l'època, on s'ha ubicat cadascuna de les fotografies. L'espectador pot trepitjar sobre el mapa que es troba sota els seus peus la ubicació de la catedral de Saint Paul mentre contempla una de les fotografies de la sèrie on un grup de persones es dirigeix, amb fermesa, cap al fotògraf. Segons Mercè Vila: "L'any 1963 davant la mateixa catedral de Saint Paul que Mason havia immortalitzat acorralada pel fum, Fontserè capta una de les fotografies que formaran part d'aquesta sèrie londinenca. La façana meridional de la catedral s'alça ferma i, on el fum cobria morts i ferits, cinc homes i dues dones, com si s'alcessin del terra després del gran incendi, es dirigeixen enèrgicament cap al fotògraf. Un d'ells, amb americana, corbata i bombí, fixa la mirada a la Rollei de Fontserè i, amb un pas segur, testimonia l'instint de supervivència que caracteritza la humanitat. Un soroll, com de metrònom, sorgeix dels talons de la segona protagonista de la fotografia que, marcant un ritme constant, avança sense oblidar els carrers destruïts per on deambulava vint-i-tres anys enrere". El mateix succeeix amb la resta de fotografies que porten inscrites una història personal de la mà d'una d'universal.

La història contemporània impregna els continguts d'aquesta mostra on l'espectador podrà fer-ne una lectura purament fotogràfica i estètica o, si ho prefereix, recuperar la història londinenca d'aquells anys seixanta amb el record ben present de la Segona Guerra Mundial que, anys abans, havia devastat Londres. Amb aquest record ben present, la mostra pren un altre caire i aquella modernitat que podia semblar-nos superficial es converteix en mèrit inqüestionable d'una societat que, tot i les vicissituds que ha viscut, ha tirant endavant incansable.

Mentre que un **relat** és una forma de narració breu on no hi ha una línia argumental precisa i que no porta necessàriament a un punt de tensió argumental, la **cartografia** és la ciència que tracta de la representació de la Terra sobre un mapa. "Relat cartogràfic" combina ambdós termes, la narració sense línia argumental d'uns personatges desconeguts que trepitgen Londres l'any 1963, i l'espai trepitjat, que es converteix en escenari que testimonia la ciutat en un moment determinat. Londres mai no tornarà a ser el Londres de 1963, i els joves immortalitzats conversant a Oxford Street, no tornaran a tenir vint anys ni sentiran l'emoció de la vida, quasi sencera, per davant.

Carrer i catedral de Saint Paul, Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 20x25 cm.

Joves parlant al carrer al barri del Soho, Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

L'artista

Carles Fontserè

Carles Fontserè i Carrió neix a Barcelona l'any 1916. Cursa el batxillerat als Jesuïtes del carrer de Casp, però als 15 anys deixa els estudis per treballar d'aprenent en un taller d'escenografia; dibuixa per a *El Correo Catalán*, el setmanari carlí *Reacción* i el setmanari infantil *Plaçons*.

Als 17 anys, com a dibuixant professional, executa portades de llibres i pinta cartells de publicitat cinematogràfica. Als 20 anys, en esclatar la Guerra Civil Espanyola, forma part del comitè revolucionari del Sindicat de Dibuixants. Pinta el primer cartell que s'enganxa pels carrers i organitza el taller col·lectiu de propaganda: pintura de trens, cartells monumentals, etc.

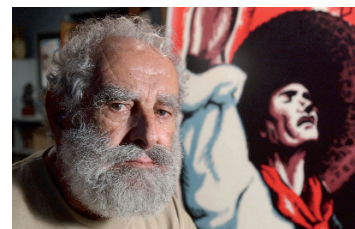
Mobilitzada la lleva del 37, s'incorpora a les Brigades Internacionals; pinta murals de guerra i executa gravats al linòleum per als butlletins d'informació del Comissariat de Guerra de la base, a Albacete. Foguejat al front de l'Ebre, i dissoltes les Brigades Internacionals, passa com a dibuixant de l'Estat Major de la DECA, i, en els darrers dies de la guerra, a Figueres, al Comissariat de Propaganda de la Generalitat. Travessa la frontera a peu des de la Vajol, pel Coll de Lli, amb el Comissari Miravittles i el president Companys, acompanyat de tots els consellers.

1939-1944

A França és internat al camp de concentració dels "Haras" de Perpinyà. Surt del camp i exposa amb Antoni Clavé dibuixos de l'èxode. Pinta un mural i uns decorats per a "La Revue des Tretaux" i, setmanalment, decora "Les nuits de gala" del Casino de Canet-Plage.

La guerra interromp la seva activitat artística; treballa de venedor de gelats, de firaire i de veremador. L'internen una altra vegada al camp de concentració de Saint Cyprien i s'escapa a París indocumentat. Dibuixa il·lustracions per a *El poble Català*, i còmics per a setmanaris infantils. Durant l'ocupació alemanya, juntament amb Antoni Clavé, col·labora com a dibuixant al setmanari d'art i literatura *La Gerbe*.

S'inicia a la litografia original sobre pedra, a tiratge limitat. Edita, amb Rafael Tasis, llibres de bibliòfil també a tiratge limitat, amb litografies originals sobre pedra i aiguaforts A Barcelona, odes de Verdaguer, Maragall, López-Picó i Guilanyà; *El Romancero Gitano* de Garcia Lorca; *La Fi del Món a Girona* de Joaquim Ruyra; *Fuenteovejuna* de Lope de Vega; Oda a Espanya de Joan Maragall; Saint Jean de la Croix, bilingüe espanyol-francès.

Carles Fontserè

Cartell CNT

Cartell FAI

1945-1947

París. Pinta dos cartells per al Ministeri de la Reconstrucció francesa que tenen una difusió nacional. Dissenya decorats i vestits per a *Notre Natacha d'A. Casona* al Théâtre de la Bruyère; per a la primera representació a Europa de *La Casa de Bernarda Alba* de F. Garcia Lorca Estudio des Champs Elysée; i per a *Peribáñez de Lope de Vega* al Théâtre de l'Odeon. Participa en diverses exposicions col·lectives de pintura a París i Perpinyà.

1948-1949

París-Ciutat de Mèxic. Dissenya els vestits i l'escenografia per a una revista musical francesa, *Bonjour Mexico*, amb la col·laboració de Mario Moreno Cantinflas, que presenta a Ciutat de Mèxic, on executa els decorats.

1950-1970

Nova York. Dibuixa "còmics", il·lustracions de llibres, portades i publicitat; dissenya vitrines publicitàries. És director artístic de *Dana Perfumes International*. Més tard, director artístic de *Temas*, revista mensual per a la qual també fa il·lustracions per a contes de Ramon Sender, Gómez de la Serna i altres. Nomenat monitor de l'Spanish-English School of Theatre Arts, organitzat per l'Agència MEND (programa contra la pobresa del president Johnson).

Dissenya decorats i vestits per a *La Cenicienta* de J. Benavente; *The Queen and her Estates* de Howard Jones; *Los Habladores* de M. de Cervantes. Col·labora amb Salvador Dalí en escenografies i en el *Happening by Dalí* al Philharmonic Hall de Lincoln Center.

Practica la fotografia com a document social (44.000 negatius), amb la qual cosa cobreix la geografia humana de diverses ciutats d'Amèrica i Europa. Publica 33 reportatges amb tetraxos i fotografies de diverses ciutats a *El Correo Catalán* de Barcelona.

Exposició de fotografies de Nova York a Barcelona, Estudi Ramon Batlles; a Terrassa, Agrupació Fotogràfic de Catalunya Casino del Commerce; a Girona, local de l'Agrupació Fotogràfica de Girona. Pinta la sèrie "Cases Catalanes Vora Mar", acrílic sobre plafons de fusta.

1973-1980

Retorn a Catalunya. Presenta reportatges diversos en directe amb Carles Sentís per a Crònica-2, TVE. Primera exposició antològica de pintura a la Galeria Syra, Barcelona; Galeria Sant Jordi, Girona, i Sant Lluç, Olot. Participa en successives Mostres d'Art Fontana d'Or, Girona. És coautor amb Jaume Miravittles i Josep Termes de Carteles de la República y de la Guerra Civil, Ed. La Gaya Ciencia, Barcelona.

Carles Fontserè

1980-1981

Exposició de fotografies i textos originals *L'Aventura Humana* de Josep de Creeft, escultor a la Fundació Joan Miró, Barcelona. Itinerant per Catalunya, i a Madrid, a càrrec de la Caixa de Pensions; a Guadalajara a càrrec de la Caja de Ahorro Provincial. Participa amb un estudi sobre el cartellisme a l'exposició *La Guerra Civil Española* presentat al Palacio de Cristal del Retiro, Madrid, organitzat pel Ministerio de Cultura.

1982-1983

Exposició de fotografies i textos *Nova York Vista i Viscuda* inaugurada a l'Institut d'Estudis Nord- americans, Barcelona, itinerant per Catalunya a càrrec del Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya. Exposició col·lectiva de fotografies *Dalí fotògraf, Dalí i els seus fotògrafs*, Centre Cultural, Caixa de Pensions, Barcelona. La seva activitat d'escenògraf és descrita al llibre *Picasso i els artistes catalans en el ballet* de Joan Josep Tharrats.

1984-85

Exposició de fotografies i textos *Roma, París, Londres, 1960*, Caixa de Pensions, Barcelona, Sant Boi de Llobregat, Girona. Universitat Catalana d'Estiu, Prada de Conflent (1996); CEDACC, Perpinyà (1966).

1984-1986

Exposició de fotografies i textos *Nova York 1926-1990*, un relat gràfic de Carles Fontserè Palau Reial de Pedralbes, Barcelona; Museu d'Història de la Ciutat, Girona; Centre Cultural de la Caixa de Terrassa.

1985

Exposició de pintures acrílic sobre paper i litografies originals *Variacions sobre teulats i parets blanques mediterrànies a Barcelona i Pineda de Mar* (1990).

1986-1988

Participa en la Segona Mostra d'Art Itinerant, Casa de Cultura Tomàs de Lorenzana, Girona. Protagonitza l'assaig de Jesús A. Vila, *La intensa passió de viure d'un cartellista universal*, Premi Recull.

1989

Relat gràfic *Nova York: La Quinta Avinguda i Nova York:...* Els Gratacels; exposició de fotografies i textos itinerant per Catalunya (18 poblacions) a càrrec de La Caixa. Exposició monogràfica de fotografies, Sala Municipal d'Exposicions, Pineda de Mar.

1990

Protagonista, entre altres, de *Los Años Vividos*, sèrie documental de TVE que reuneix personatges històrics del segle XX espanyol. Pinta el cartell emblemàtic de tota la sèrie.

1991

Fotografies inèdites de Salvador Dalí *Les Morts et Moi* en edició bibliòfil, Editorial Mediterrània, Barcelona. El seu retrat biogràfic literari és un dels Deu Daus, d'Agustí Pons, Eliseu Climent Editor, València.

1992

Protagonista, entre altres, del programa de Joaquim Puyal *La vida en un xip* de TV3 sota el títol "Personatges singulars". Cartell de la Guerra Civil "Llibertat" a l'exposició Avantguardes a Catalunya, La Pedrera, Barcelona, Fundació Caixa de Catalunya. Participa a l'exposició Art Contemporani: Últimes adquisicions, Museu d'Art, Girona. Participa a l'exposició Art i Esport a Catalunya, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, Palau Robert, Barcelona.

1995

Publica el primer volum de les seves memòries *Memòries d'un cartellista català 1931-1939* (Editorial Pòrtic) presentat al Col·legi de Periodistes de Catalunya per Josep Benet i Enric Satué, Barcelona.

1996

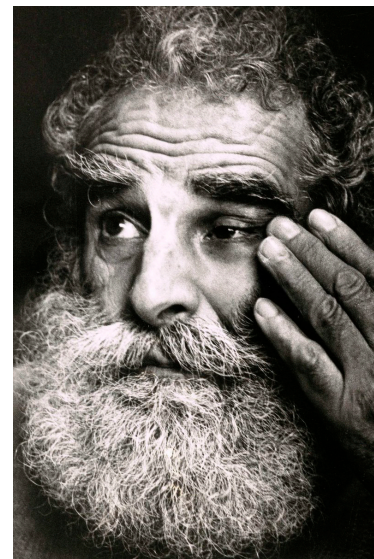
Participa a Imatges: Fotografia Catalana, Primavera Fotogràfica, Centre d'Art Santa Mònica, Generalitat de Catalunya, Barcelona. Homenatjat a la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent, per a la qual pinta el cartell d'aquest any. Exposició de fotografies Metròpolis 1960, Diputació de Girona, Girona.

1998

Ciutats en blanc i negre de Carles Fontserè, documental televisiu per a la sèrie Música pera Camaleons de TV Catalunya. Exposició de fotografies Biennal Olot/Fotografia, Museu Comarcal de la Garrotxa, Olot.

1999

Publica el segon volum de les seves memòries *Un exiliat de tercera. A París durant la Segona Guerra Mundial* (Editorial Proa), presentat a l'Auditori de La Pedrera, Centre Cultural Caixa Catalunya, per Maria Campillo, Daniel Giralt-Miracle, Josep M. Solé i Sabaté, Isidor Cònsul. Guardonat amb el Premi Crítica Serra d'Or, Barcelona. Participa com a ponent i pinta el cartell del Congrés Les literatures de l'exili republicà de 1939, 60 anys després, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra.

Carles Fontserè retratat per Joan Comalat.

2000

Exposició *Recorregut per l'Obra d'un Il·lustrador i Cartellista*, Associació Professional d'Il·lustradors de Catalunya, Pati Llimona, Barcelona. Guardonat "Il·lustrad'Or" de l'Any.

2001

Guardonat amb "Mosca del Jurat", Col·legi de Periodistes de Catalunya, delegació de Girona, per la seva trajectòria personal i professional. Nomenat Soci d'Honor del Col·legi de Dissenyadors Gràfics, Barcelona.

Protagonista, entre altres, del llibre *Los momentos decisivos. La aventura de 9 testigos excepcionales del siglo XX*, de Pau Arenós, fotos d'Albert Bertran, editat per RBA Libros, Barcelona.

Des del seu retorn a Catalunya el 1973, pinta cartells de promoció cultural per la Generalitat de Catalunya; l'Ateneu Enciclopèdic Popular; Teatro de la Zarzuela, Madrid; La Caixa; Comisión Nacional 50 Aniversario Muerte de F. García Lorca, Granada; Ajuda a Nicaragua; Alternativa verda; Homenatge a Joan Coromines, Pineda de Mar; Museu Comarcal de la Garrotxa; Casal Independentista de Banyoles; 80 Volta Ciclista de Catalunya, etc.

Escrigué articles i comentaris per a diaris i revistes com ara La Vanguardia, Tiempo de Historia, Avui, Sierra d'Or, Revista de Girona, etc., catàlegs d'exposicions sobre cartells de la Guerra Civil Espanyola presentades en diverses ciutats d'Europa i Amèrica. Prepara un tercer volum de memòries que abraça el París de la immediata postguerra, el Mèxic de Cantinflas i el Nova York de les dècades dels anys cinquanta i seixanta.

Donà conferències relacionades amb el mateix tema a diverses associacions i institucions de Barcelona, Girona, Valls, Madrid; Institut Juan Gil-Albert, Alacant; Universitat de Segòvia; Universitat de Rovira i Virgili, Tarragona; Arnolfini Institute Bristol (Anglaterra); Universitat de Bochum (Alemanya); New School of Social Research of New York (EUA), Museo di Storia Contemporanea, Milà; etc.

El fons bibliogràfic i documental personal de Carles Fontserè aplega uns 2.000 volums així com milers de documents de gran interès històric i artístic. Inclou també prop de 500 articles sobre la seva obra, apareguts des de 1939 fins a l'actualitat, escrits per autors de prestigi.

Obres en exposició

Dona gran, amb barret i els ulls tancats, asseguda a un banc de l'església de "Westminster Abbey", Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Abadia de Westminster. Porta d'accés del claustre a la nau de l'església, Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 20x25 cm.

Portal i cases de Whitehall, Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 20x25 cm

Noia menjant un sandvitx mentre llegeix un llibre, al costat d'altres persones assegudes a la plaça "Trafalgar Square" a la ciutat de Westminster a Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Nena que dona menjar als coloms a la plaça "Trafalgar Square" a la ciutat de Westminster a Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Vista del passeig de "Lincoln's Inn Fields" a Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Carrer i catedral de Saint Paul, Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 20x25 cm.

Vista de la vorera d'un carrer on un home llegeix un diari, Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Infant jugant amb un mico al mercat "Petticoat Lane Market" a Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 20x25 cm.

Visitants mirant l'interior d'un canó al pati de la "Tower of London", Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Entrada del British Museum, Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Infants dalt d'un canó al passeig del port davant la "Tower of London". Un d'ells assenyala cap al "Tower Bridge", Londres (1963)

Còpia d'època, paper al gelatinobromur de plata. 27x35 cm.

Gent asseguda als bancs d'un jardí de la Torre de Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 20x25 cm

Pare amb dos fills fent un pícnic al passeig del port, al costat d'un canó i un morter de gran calibre, amb vista al riu Tàmesi, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Embarcacions navegant pel riu Tàmesi i vista parcial del moll, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Home gran sobre una bicicleta creuant el "Tower Bridge", Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Grues instal·lades al moll de pilons construït sobre estacs del port de Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Parella recolzada a una reixa al passeig al costat del Tàmesi, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Home amb bombí i paraigües que es fotografia al costat d'una dona, a la riba nord del Tàmesi. Al fons l'edifici del "County Hall", Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Joves estirades als jardins que envolten el "Palace of Westminster". Al fons, un home llegeix un diari, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Dos homes als jardins del palau de Westminster, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Embarcacions navegant pel Tàmesi. Al fons les quatre xemeneies, de maons, de la central termoelèctrica "Battersea Power Station" a Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Infants sobre una barca dins del parc d'atraccions "Battersea Park", Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Joves asseguts, a la nit, a la font memorial de "Piccadilly Circus". A fons, diverses senyals de neó i pantalles, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Parella a la intersecció de carrers il·luminats amb neons i pantalles a "Piccadilly Circus", Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Persones prenent una consumició a l'interior d'una taverna anglesa, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Vista nocturna de la façana d'entrada al "Theatre Royal Haymarket", ubicat al "18 Suffolk Street" de Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Joves mirant uns discos a una llibreria de segona mà, al barri del Soho a Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Dos homes, un d'ells amb paraigües i bombí, a una cantonada del Soho de Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Noia arrepenjada a una finestra, al barri del Soho, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 20x25 cm.

Ambient nocturn del barri del Soho, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 20x25 cm.

Dos homes bevent cervesa dins un bar de la zona del Soho de Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Panoràmica de la barra i dels clients d'un bar de la zona del Soho, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Detall d'un home prenent una consumició, mentre el cambrer fa una cigarreta a un bar del barri del Soho de Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Joves parlant al carrer al barri del Soho, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Unes dones transiten pel carrer Oxford Street mentre un home mira un aparador, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Dona a la vorera del carrer comercial Oxford Street, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Mercat al carrer a Oxford Street, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 20x25 cm.

Una banda uniformada toca al carrer, a Oxford Street, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 20x25 cm.

Un home fa migdiada estirat sobre l'herba d'un park, a Mayfair, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Dues dones i un gos als carrers Sloane and Brompton, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Un home, dalt d'una escala de mà, neteja el vidre d'un aparador. Carrers Sloane and Brompton, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 20x25 cm.

Dues dones i un gos als carrers Sloane and Brompton, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Home estirat en una gandula, d'esquena, al mig d'un planell del Hyde Park, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Vista del llac de Hyde Park amb barques, gent asseguda a la vora i un nen amb un tronc, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Una parella dalt d'una barqueta al llac de Hyde Park, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27 x 35 cm.

Parella de gent gran acompanyada de dos gossos que es banyen dins del llac de Hyde Park, Londres (1963)
Còpia d'època, paper al gelatino-bromur de plata. 27x35 cm.

Jordi Guillumet i Mònica Roselló

— *La vista renuncia*

FUNDACIÓ
VILA CASAS

PALAU
SOLTERRA
TORROELLA

“La inclinació per explorar diferents solucions de fotografia construïda, l’obstinació per la pràctica de la deformació i la recuperació de tècniques antigues, reapareixen ara per a emfasitzar el caràcter fronterer de l’acte estètic, ubicat sempre en zones liminars, destarotat sempre entre la veritat i l’error.”

Martí Peran, “Hiperrealisme”

*

Els artistes **Jordi Guillumet** (Barcelona, 1953) i **Mònica Roselló** (Tarragona, 1961) plantegen, a la mostra “La vista renuncia”, un projecte que acull dues propostes diferents: “L’Armari de l’Arquitecte” (1996) i “Arquigrafies” (2014), dos plantejaments que, tot i distanciar-se cronològicament per gairebé vint anys, estableixen un interessant diàleg amb el llenguatge arquitectònic com a eix vertebrador.

L’Armari de l’Arquitecte

“L’Armari de l’Arquitecte” és una mostra que planteja les relacions que s’estableixen entre els objectes personals i quotidians d’un arquitecte i el discurs creatiu. Partint d’aspectes formals, funcionals o emotius, els objectes que han envoltat l’arquitecte li permeten desenvolupar una iconografia que posa de manifest de quina manera l’artefacte es pot arribar a configurar com a model.

Un conjunt d’imatges fotogràfiques realitzades amb l’antic procés cianogràfic de còpia de plànols, són l’epicentre d’aquesta proposta. Les fotografies representen un paisatge construït en forma panoràmica on s’endevinen edificis de morfologies diferents.

Si bé les imatges fotogràfiques són per elles mateixes reveladores del tarannà indagador del personatge i de la seva capacitat d’introspecció, alguns dels objectes personals també s’inclouen a l’exposició i en faciliten la comprensió. També formen part d’aquesta mostra objectes que s’han adquirit de bell nou per part dels autors cedits per diverses arquitectes amb l’objectiu d’arrodonir la tesi de la mostra. Finalment un vídeo amb imatges de diferents edificis ofereix dades pertinents sobre la versemblança de les recerques projectuals de l’arquitecte.

Segons Martí Peran, autor del text “Hiperrealisme”: “En l’horitzó delimitat per un mirador s’esdevé un espectacle arquitectònic singular, de perfil crepuscular; una notícia sobre la transformació de la terra en món per mediació de l’acte de construir. Malgrat tot, en veritat, no hi ha cap lloc. La finestra no emmarca cap espai obert; tot just és contenidor d’una imatge fotogràfica aliena a qualsevol paisatge real. En realitat, només hi ha objectes d’ordre banal, disposats talment com una natura morta, simulant construccions gegantines.

L’Armari de l’Arquitecte

L’Armari de l’Arquitecte

Però, tot plegat, tampoc no és una fabulació simple i enginyosa. Sembla tractar-se, amb tota seriositat, d'un projecte. Aquesta és una deducció obligada a la llum de l'univers d'objectes exposats a "L'Armari de l'Arquitecte", els objectes reals que en la seva versió fotogràfica anticipen el perfil d'aquella ciutat ombrívola, i una ingent col·lecció de diferents estris i artefactes, triats per una sèrie d'arquitectes en virtut del caràcter germinal de les seves formes. Així doncs, sembla que no s'oculta cap mena de secret. Som testimonis d'una planera demostració de fins a quin punt la realització arquitectònica es nodreix de les possibilitats formals, prèviament anunciades en l'eloqüència de ben pocs objectes personals i quotidians".

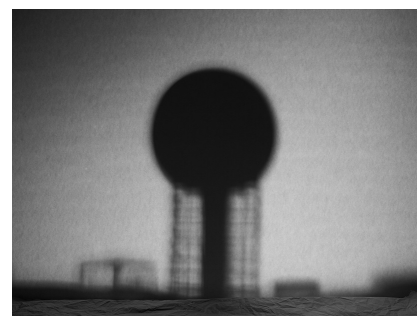
"L'Armari de l'Arquitecte" aplega, doncs, aquest compendi d'objectes escollits pels arquitectes, la fotografia i la projecció, configurats com a instal·lació resolta amb total respecte vers els paràmetres d'allò estètic i que només simula l'explicació d'un procés de treball hipotèticament real. Segon Peran: "Potser la col·lecció d'objectes només dibuixa una constel·lació de silenci, incapacitada per a convertir els rumors en anticipació. Potser tota aquesta proposta s'organitza dins el règim del simulacre". El dubte sorgeix entre allò real i allò simulat i, mitjançant aquesta instal·lació, els límits entre una cosa i l'altra es difuminen. L'espai de simulació confon allò real amb el seu model.

Segueix Peran: "L'aparença de finestra oberta a l'espai exterior rere la qual apareix la fotografia panoràmica, l'exposició dels objectes seleccionats pels mateixos arquitectes, la presència d'un monitor que exhibeix imatges d'arquitectures reals similars al simulacre fotogràfic i, fins i tot, el positiu en cianotípia, originalment emprat per a la reproducció de plànols; tot això serveix per a organitzar unes referències amb les quals ja no es prova de conservar la presència de la realitat rere el treball de l'arquitecte, sinó que tots aquests recursos componen la retòrica de la simulació, amb la qual el fotògraf es garanteix la dissecció de la mateixa realitat fins a la seva absoluta transfiguració".

Arquigrafies

"Arquigrafies" és un projecte que juga amb els conceptes de representació de la realitat a través de la fotografia, confrontant l'espectador amb unes imatges fotogràfiques i amb el procés efectuat per a la seva obtenció.

Com sorgides de la boira, en una atmosfera crepuscular, apareixen unes formes arquitectòniques de contorns borrosos que ens remeten a les estructures industrials fotografiades de manera sistemàtica per **Bernd i Hilla Becher** des de final de la dècada de 1950. Mentre que l'objectiu dels Becher era produir una sèrie de formes i siluetes diferents aplicant un mètode equiparable a l'enfocament enciclopèdic utilitzat en botànica o zoologia, respectant les mateixes condicions de forma, dimensions i enquadrament, a les "Arquigrafies" de Guillemet i Roselló, l'objectiu més científic desapareix per donar pas a l'evocació. Segons Cristina Zelich, autora del text

Arquigrafies

“Arquigrafías”: “Aquí no hay descripción detallada de la realidad, sino evocación de unas arquitecturas, que, a su vez, nos remiten —¿a modo de homenaje?— a unas imágenes que ocupan un lugar substancial en la producción artística contemporánea. El frío enfoque documental es sustituido por el recurso al claroscuro, a la magia de las formas surgiendo de la penumbra”.

A “Arquigrafies” els autors revelen el procés seguit per a l’obtenció d’aquestes imatges d’arquitectures industrials. Objectes quotidians i trivials com un rotlle de cinta adhesiva, capsetes de metacrilat transparent, un ratllador de cuina o ampolles de plàstic seran els encarregats de generar unes ombres que es projectaran al damunt d’un fons blanc. En aquestes ombres projectades no es reconeixen els objectes sinó que es forma un paisatge de formes d’arquitectura industrial com dipòsits d’aigua o de gas. Reproduint fotogràficament aquestes ombres projectades pels objectes, les imatges obtingudes, aquestes *arquigrafies*, constitueixen simulacres que, per la seva clara referència a les imatges dels Becher, ens fan pensar que ens trobem davant d’una reinterpretació en clau no documental de les seves tipologies.

Arquigrafies

Els artistes

Mònica Roselló

(Tarragona, 1961)

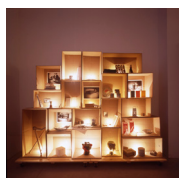
A través del moviment, la llum, el desenfocament i la perspectiva, intenta trencar amb els convencionalismes fotogràfics. Llicenciada en Belles Arts a la Universitat de Barcelona, l'artista complementa la seva formació a l'Escola de Disseny Elisava. A mitjan anys vuitanta, comença a treballar com a fotògrafa en revistes internacionals d'arquitectura i d'interiorisme i en la il·lustració fotogràfica de llibres i, esporàdicament, en anuncis televisius. Durant els anys 1996-1998 fou l'organitzadora del primer supermercat de fotografia d'autor, anomenat *Fotosf*.

*

Jordi Guillumet

(Barcelona, 1953)

Dissenyador industrial i fotògraf, desenvolupa la seva activitat artística conjuntament amb la docència a la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona. La personalitat de la seva obra rau en la combinació de l'experimentació amb processos fotogràfics antics, com la cianotípia, la goma bicromada i la càmera estenopecica, amb una percepció escenogràfica de l'entorn –fíctici o real– que transmet una profunditat de camp que es magnifica amb l'efecte estètic de caire melangiós que atorguen les tècniques emprades.

L'Armari de l'Arquitecte
Instal·lació que conté 9 cianotípies
i diversos objectes

Arquigrafies
Instal·lació de llums i ombres

Jordi Guillumet i Mònica Roselló

— *L'artista del fons*

FUNDACIÓ
VILA CASAS

PALAU
SOLTERRA
TORROELLA

L'exposició

“La ciutat moderna és al cap i a la fi la ciutat de la privació sensorial, de l'ull, de la distància i l'exterioritat.”

Juhani Pallasmaa

*

Jordi Guillumet i Mònica Roselló són els nous protagonistes del cicle expositiu “L'artista del fons”. Coincidint amb la mostra “La vista renuncia” que també es pot visitar al Palau Solterra, la proposta per l'artista del fons posa en diàleg una de les obres de la sèrie “Imburg” (2006) de Jordi Guillumet amb les sèries “Road” (2001) i “Windows” de Mònica Roselló.

Els cicles anomenats “L'artista del fons” tenen com a objectiu principal revisar algunes de les obres de la col·lecció de la Fundació Vila Casas per posar-les en valor i fer-les dialogar, ja sigui entre elles o amb obres d'altres autors. És així com, mitjançant aquests diàlegs, la col·lecció s'enriqueix i esdevé una suma d'obres i autors que donen sentit i narren, en primera persona, la història de la fotografia contemporània.

En aquesta edició, Guillumet, mitjançant el procediment de la cianotípia, crea una ciutat inexistent, un skyline compost a partir de lloms de llibres com a contenidors d'idees: una ciutat edificada a partir del coneixement. Roselló, a la sèrie “Road”, fotografia l'impasse, el trànsit entre una ciutat i una altra, el temps suspès en el trajecte, el no-lloc en moviment que ens condueix fins als edificis o fins al coneixement resguardat rere els lloms dels llibres.

Lilianna Marín de Mas, autora del text “Acords i desacords urbans” que acompanya la proposta expositiva, posa especial èmfasi en la idea de ciutat i en l'organicitat que es produeix com a reacció del ferment social, i intrínsec en aquesta ciutat, el passejant, el deambulador es difumina entre els carrers. Com descriu Juhani Pallasmaa, “la ciutat moderna és al cap i a la fi la ciutat de la privació sensorial, de l'ull, de la distància i l'exterioritat”.

Tot i aquesta distància i exterioritat, combinant-se estranyament amb la deshumanització urbana, existeixen punts d'encontre, complicitats. I és aquí, en aquestes complicitats, on se situen Jordi Guillumet i Mònica Roselló. Afirmar Lilianna Marín de Mas: “Jordi Guillumet i Mònica Roselló formarien part d'aquesta definició de troballa, d'encreuament de camins, on els seus diferents procediments i punts de vista troben el vèrtex comú en la tècnica fotogràfica amb la qual afronten la tasca de penetrar la dermis urbana per endinsar-nos en l'anàlisi d'altres racons i paranys on aquells rastres i empremtes de l'espai habitat anònims i aparentment desposseïts de tot indici d'aura es manifesten.

Sense discrepàncies, incorporen aquest llenguatge urbà en la seva producció, entorns industrialitzats que prenen consciència del canvi abrupte de la història de destrucció i construcció de la nostra contemporaneïtat. La ciutat com a bressol de la fotografia es posiciona com a tema fonamental. Ciutats que semblen créixer en la llunyania, però que ho fan gràcies als milions de microhistòries que s'allotgen al seu interior i en les quals, per privadesa, no podem penetrar, sinó simplement intuir”.

A l'obra **“Imburg 2”** (2006), de Jordi Guillumet, la ciutat es manifesta llunyana i trista. La impersonalitat impera i poc es diferencien uns edificis d'uns altres, cada bloc, sumat al del costat, forma un tot, un conjunt: la ciutat. “Imburg 2” s'erigeix en l'horitzó com una metròpolis freda, distant, marcada pel blau del cianotip, que li confereix un estat d'ànim proper a la tristesa, la neutralitat, essència d'un emplaçament automatitzat. A la vegada, amb l'ús d'aquesta tècnica —la cianotípia—, Guillumet recupera, com és comú en el seu treball, una de les tantes personalitats oblidades que la tècnica fotogràfica ha adquirit al llarg de la seva curta història; sobretot aquelles dutes a terme durant el segle XIX com la goma bicromatada, el col·lodió humit o la ja esmentada cianotípia, que amb la successiva comercialització i expansió de l'acte fotogràfic van quedar obsoletes i amb el temps van adquirir un valor artístic pel seu procediment de creació totalment artesanal. Però en el fons, aquesta ciutat irregular s'aixeca davant nostre com una intuïció, un model, una idea de ciutat, fruit d'una iconografia inculcada i repetida per la convivència directa amb aquesta mateixa. El bloc com a forma se'ns planteja com un gratacel, un mèrit de la tècnica i la ciència que hem acollit instantàniament sense qüestions, com a nou tòtem, com a ésser divinitzat, esdevenint el nucli històric en la llar de la nova economia: l'oficina i el negoci. Blocs que es repeteixen, d'altres amb petits detalls que els fan singulars, però que no ens transmeten una localització fixa. La forma contribueix sens dubte a la pèrdua d'identitat del lloc i al foment de la noció de globalització. Capa sobre capa, la tinta blava s'escampa i, com un palimpsest, reflecteix la realitat heterogènia dels habitants que circulen pels suposats carrers i places d'“Imburg 2”, trobant en els interiors d'aquests blocs l'anhel de la privacitat.

Mònica Roselló, per la seva banda, rescata una hipòtesi de la vida privada, de la macrohistòria. Amb la sèrie **“Windows”** (1, 2, 3) (2001) s'introdueix des de la llunyania a la intimitat del subjecte des de l'òptica del voyeur. “La fotografia pren la doble funció de documentar una acció i la de relatar aquesta acció sota el prisma personal d'aquella qui es troba darrere la càmera, és a dir, la fotografia final sorgeix com a objecte/artefacte creat/fabricat per a marcar la distància entre allò real i allò fictici. Però no només la fotografia reflecteix aquesta idea; l'ús de la finestra com a artefacte arquitectònic actua de separació entre l'espai públic i el privat, entre allò que volem o ens diuen que hem de ser i el que realment som.”

Imburg 2, Jordi Guillumet

Windows. Mònica Roselló

El mateix passa amb la sèrie **“Road”** (2001) on, des de l’interior d’un vehicle, Mònica Roselló enceta la documentació d’un trajecte per carretera, captant amb la càmera els elements físics i no físics que podem trobar a mesura que avancem en el camí asfaltat.

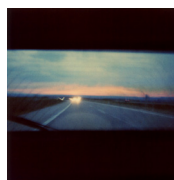

Road. Mònica Roselló

Obres en exposició

Jordi Guillumet
Imburg, 2006
Cianotípia
50x100 cm

Mònica Roselló
Road
Fotografia
120x120 cm

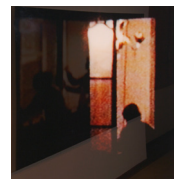
Mònica Roselló
Road
Fotografia
120x120 cm

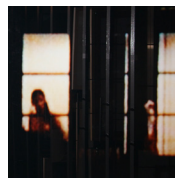
Mònica Roselló
Road
Fotografia
120x120 cm

Mònica Roselló
Windows, 2001
Fotografia
120x120 cm

Mònica Roselló
Windows, 2001
Fotografia
120x120 cm

Mònica Roselló
Windows, 2001
Fotografia
120x120 cm

Per a més informació podeu contactar amb el departament de premsa i comunicació

Mercè Vila Rigat: mvila@fundaciovilacasas.com
+(34) 93 481 79 85

FUNDACIÓ VILA CASAS

www.fundaciovilacasas.com

ESPAIS
VoLART
BARCELONA

Espais Volart

Ausiàs Marc, 20-22
08010 Barcelona
+34 93 481 79 85
volart@fundaciovilacasas.com

CAN
FRAMIS
BARCELONA

Museu Can Framis

Roc Boronat, 116-126
08018 Barcelona
+34 93 320 87 36
canframis@fundaciovilacasas.com

CAN
MARIO
PALAFRUGELL

Museu Can Mario

Plaça Can Mario, 7
17200 Palafrugell (Girona)
+34 972 306 246
canmario@fundaciovilacasas.com

PALAU
SOLTERRA
TORROELLA

Museu Palau Solterra

Església, 10
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
+34 972 761 976
palausolterra@fundaciovilacasas.com